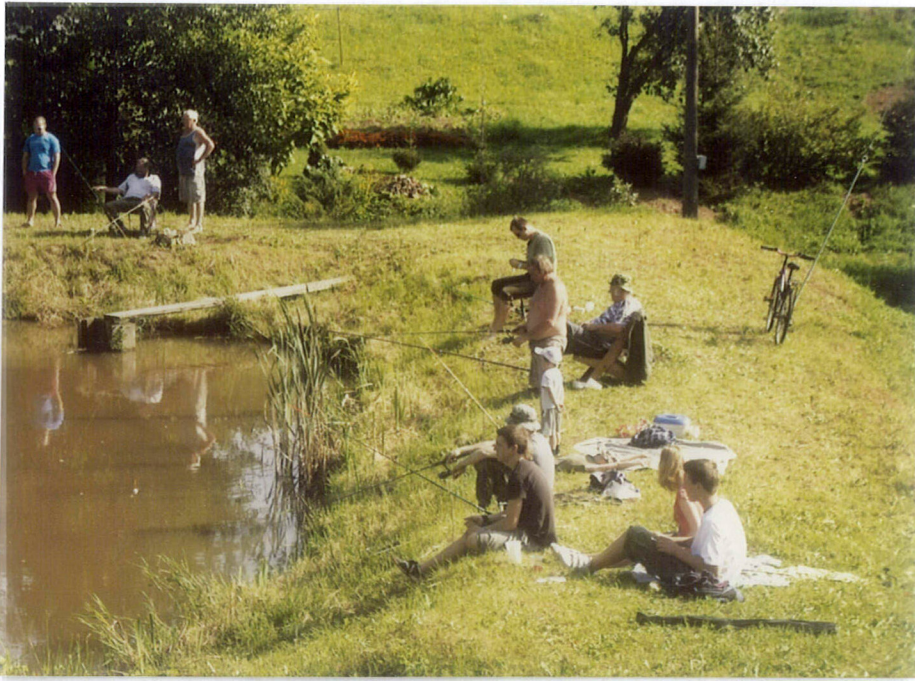




Pa'lové Vavodějovic 2010





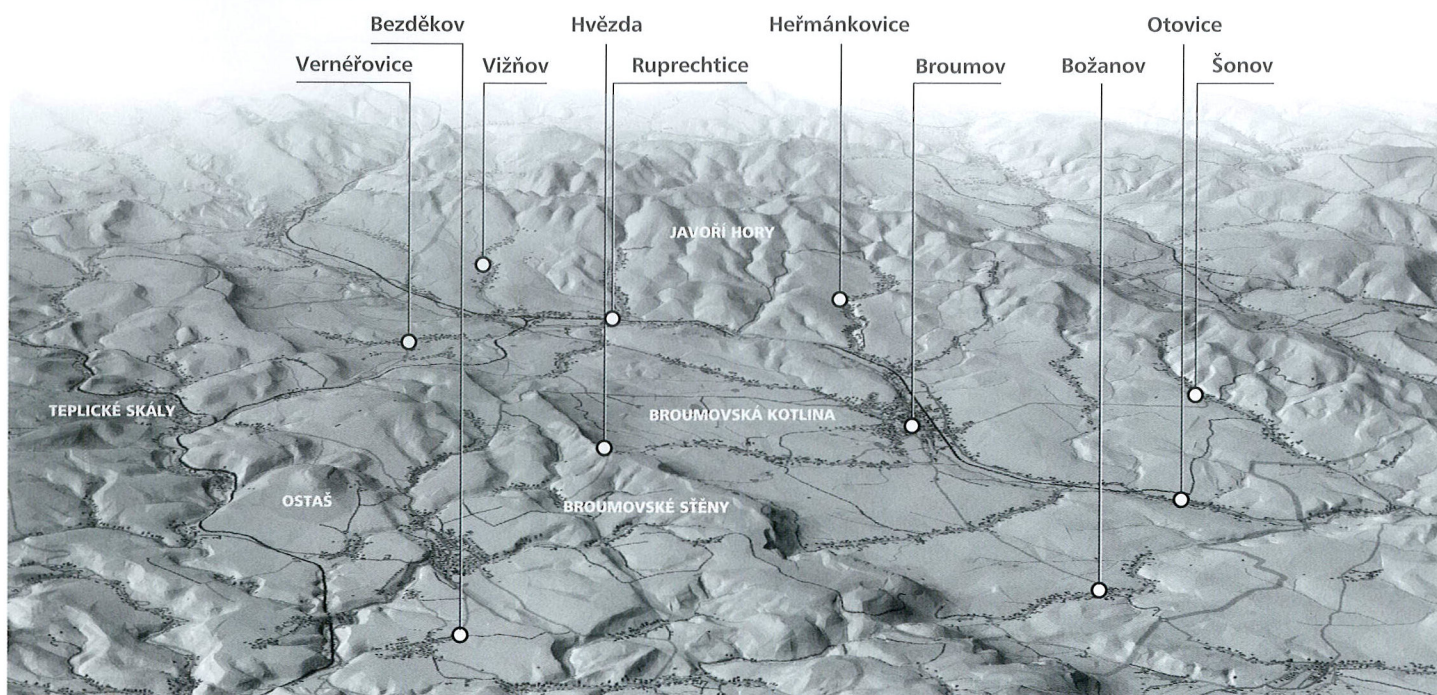
Společenské pásmo 2011 - přílev Marek Fodor p. H.K.



# Broumovská skupina kostelů

Toto unikátní uskupení barokních staveb patří neodmyslitelně, spolu s přírodními krásami, ke genu loci Broumovska. Urbanistické působení, které je bez výjimky charakterizuje jako dominanty obcí i krajinných celků, umocňuje zdejší krajina na zcela výjimečný architektonický a kulturní fenomén.

Barokní kostely, tzv. „broumovská skupina“, byly postaveny na území broumovského klášterního panství podle plánů Kryštofa Dientzenhofera a jeho syna Kiliána Ignáce. Kostely vznikly v poměrně krátkém čase, v rozmezí let 1709 – 43. Jsou výsledkem neobvyklého stavebního a hospodářského rozmachu, který inicioval opat Otmar Zínke – velmi schopný představený benediktinského břevnovsko-broumovského opatství. Tyto venkovské kostely nesou, přes nespornou úspěšnost řešení, pečeť jedinečnosti a tvořivé originality hodné zvůčného jména svých tvůrců – otce a syna Dientzenhoferů. Jedná se o následující stavby: kostel sv. Máří Magdalény v Božanově (1), kostel sv. Václava v Broumově (2), kostel Všech svatých v Heřmánkovicích (3), kostel sv. Barbory v Otovicích (4), kostel sv. Jakuba Většího v Ruprechticích (5), kostel sv. Markéty v Šonově (6), kostel sv. Michaela ve Vernéřovicích (7), kostel sv. Anny ve Vižňově (8), kostel sv. Prokopa v Bezděkově (9) a kapli Panny Marie (zvanou též Hvězda) na hřebenu Broumovských stěn (10).



Relizace: Dobrovolný svazek obcí „Broumovsko“ 2007. Foto: © Jan Flieger - Biograph 2007. Mapa: © KARTOGRAFIE HP a SHOCart s.r.o., www.kartografie.cz. Tento projekt byl spolufinancován Evropskou unií.

Informační centrum Broumovska

Mírové náměstí 56, 550 01 Broumov, Česká republika, t: +420 491 524 168  
info@broumov.net, [www.broumovsko.cz](http://www.broumovsko.cz)



Společný regionální  
operační program



REGION  
BROUMOVSKO  
CZECH REPUBLIC



## Kostel sv. Máří Magdalény, Božanov

Původní kostel v Božanově je v nejstarších pramenech připomínán již ve 14. století a byl zasvěcen sv. Bartolomějovi. Se stavbou nového kostela sv. Máří Magdalény se začalo v r. 1709, pravděpodobně podle návrhu Kryštofa Dientzenhofera. Jak daleko byla stavba kostela dovedena a kdy byla přerušena, nelze zjistit, neboť se stavební účty z následujících let nedochovaly. Usuzuje se, že se zahájila stavba východní věže a presbytáře, přičemž starý kostel byl nadále užíván až do roku 1735. Druhá stavební etapa, prováděná již podle nového projektu Kiliána Ignáce Dientzenhofera, byla po delší pauze započata v roce 1733 a k celkovému dokončení kostela došlo roku 1743. Kostel sv. Máří Magdalény stojí uprostřed vsi poblíž křížovky dvou historických cest, v dominantní poloze na vyvýšenině uprostřed hřbitova obehnaného kamennou zdí. Loď kostela je založena na půdorysu čtverce s okosenými rohy. Přičně oválné prostory před síně s kruchtou a kněžiště jsou protějškově připojeny na hlavní ose. Hlavní novobarošní oltář pochází ze začátku 20. století. Uprostřed oltářního retáblu je socha sv. Marie Magdalény, patronky kostela, po stranách jsou sochy sv. Josefa a sv. Jana Křtitele. Kostel byl v posledních letech restaurován v rámci programu zachrany architektonického dědictví, schváleného v roce 1997.

## Kostel sv. Václava, Broumov

V místech, kde dnes stojí kostel sv. Václava, si na začátku 17. století broumovští protestanté postavili ze dřeva svůj kostel. Právě spor opata s měšťany o jeho uzavření v roce 1618 se stal dokonce jedním z vnějších podnětů pražské defenestrace mistodržících. Poté, co byl kostel během třicetileté války značně poničen požárem, byly jeho trosky zbořeny a opat Sartorius na tom místě vystavěl kapli ke cti sv. Václava. Také kaple však podlehla zkáze při dalším velkém požáru města v roce 1684 a opat Zinke se rozhodl, že na jejím místě postaví nový kostel. Jeho stavbu svěřil Kiliánu Ignáci Dientzenhoferovi. Kostel byl dokončen v r. 1729 a zasvěcen sv. Václavovi. Vnitřní výzdoby se dočkal až za opata Benno Löbla roku 1784, autorem rozsáhlé fresky Glorifikace sv. Václava je slezský malíř Felix Antonín Scheffler. Obraz na hlavním oltáři, znázorňující sv. Václava a sv. Jana Nepomuckého, namaloval v 19. století Wilhelm Kandler. Kostel má půdorys protaženého řeckého kříže, na pravouhlý prostor kněžiště navazuje půlkruhová apsida. Na začátku 50. let 20. století byl kostel uzavřen a používal se jako skladiště. Zchátralá stavba s vytlučеныmi okny působila depresivním dojmem. Po náročných stavebních úpravách, včetně restaurování Schefflerovy fresky, byl obnovený kostel znovu vysvěcen na svátek sv. Václava 28. září 1995 a od té doby slouží svému původnímu účelu.

## Kostel Všech svatých, Heřmánkovice

Kostel Všech svatých stojí na mírném návrší uprostřed hřbitova nad vesnicí a představuje dominantu celé okolní krajiny. Již od 14. století byl v Heřmánkovicích dřevěný farní kostel, po třicetileté válce se stal filiálním a byl spravován farářem ze Šonova. Základní kámen nového kostela byl položen 8. listopadu 1722 a jako autora plánu vybral opat Otmara Zinke Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Hrubá stavba byla dokončena a posvěcena roku 1723 a další tři roky se ještě pracovalo na dobudování a dokončování úprav interiéru. Kostel má půdorys protáhlého osmiúhelníku s konkávně prohnutými stěnami. Na kruchtou navazuje hranolová věž se zaoblenými rohy, na konci lodi je úzké kněžiště, za nímž se nachází obdélná sakristie. Strop kostela je vymalován výhledem do nebes, v polokruhových polích jsou pak namalovány obrazy čtyř evangelistů a v eliptických věncích andělé. Původní malba vznikla záhy po vybudování kostela, byla ale přemalována v roce 1865. Vnitřní vybavení pochází z doby baroka a empíru, cennější mobiliář však musel být vystěhován a bezpečně uložen vzhledem k nárůstu krádeží v kostelních kostech po roce 1990. V těsném sousedství heřmánkovického kostela se také zachovala původní barokní fara. Okolnosti a přesné datování jejího vzniku nejsou známy, formou a kvalitou provedení však budova fary významně doplňuje vedle stojící stavbu Dientzenhoferova kostela.

## Kostel sv. Barbory, Otovice

Na místě kostela sv. Barbory stála původně dřevěná kaple. Z dochovaných stavebních účtů je zřejmé, že stavba nového kostela podle návrhu Kryštofa Dientzenhofera byla zahájena roku 1725 a k jejím dokončení došlo o dva roky později. V letech 1748–50 se ještě pracovalo na vnitřním vybavení a úpravách interiéru. Kostel má loď oválného

půdorysu, do které bylo vsazeno sedm půlkruhových kaplí, včetně kněžiště. Také předstí má lehce kónický půdorys. Nad hlavním vchodem do kostela je umístěna pamětní deska s monogramem opata Otmara Zinkeho a letopočtem 1726 – tj. rok, kdy byl kostel sv. Barbory vysvěcen. V současné době tvoří vnitřní zařízení kostela pouze oltářní architektura. Pravděpodobně nejceněnější památkou je oltář v jižní střední kapli, který býval oltářem hlavním. Různé reliéfy a plastiky, pocházející převážně z 18. století, a také další cennější mobiliář jsou bezpečně uloženy v deponitářích. V expozici Muzea Broumova je vystaven deskový obraz Ukřižování z 15. století, který je jedinečnou památkou svého druhu v celém regionu a původně byl součástí právě otovického kostela. Dnes nalezneme kostel sv. Barbory uprostřed vesnice, původně však stál izolovaně v otevřeném prostoru obklopen hřbitovem.

## Kostel sv. Jakuba Většího, Ruprechtice

Kostel sv. Jakuba Většího stojí na místě původního dřevěného kostelíka, který je poprvé připomínán k roku 1386. Stavba nového kostela byla dle dochovaných pramenů zahájena položením základního kamene 18. srpna roku 1720. Autorem projektu byl pravděpodobně Kryštof Dientzenhofer, stavební práce však již řídil jeho syn Kilián Ignác. V dubnu 1723 byl kostel vysvěcen. O stavbách venkovských kostelů na klášterním panství rozhodoval sice opat, v tomto případě Otmara Zinke, sám, nicméně nákladní museli, alespoň zčásti, nést místní faráři, jednak z příjmů farnosti, jednak z příspěvků dobrodinců. Z tohoto důvodu byly kostely jednodušší a prostší. V případě ruprechtického kostela se jedná o jednoduchý stavbu s protáhlým osmibokým půdorysem, která je členěná širokými okenními nikami. Oltář kostela byl v roce 1998 doplněn novým obrazem sv. Jakuba Většího, jehož autorem je malíř a grafik Vjačeslav Ijašenko. Kostel stojí na návrší v severní části obce uprostřed hřbitova a jako hřbitovní brána slouží renesanční dvoupatrová zvonice z 2. poloviny 16. století. Většina z původních zvonů byla zrekvírována během první světové války. Vedle kostela se nachází také fara s vyobrazením znaku břevnovsko-broumovského opatství nad vchodem. K ruprechtické farnosti dříve příslušely navíc obce Hynčice a Jetřichov.

## Kostel sv. Markéty, Šonov

Již ve 14. století stál ve středu obce dřevěný kostel sv. Jana Evangelisty, na jehož místě byla později postavena novogotická kaple Panny Marie. Dnešní kostel sv. Markéty stojí o samotě na vrchu západně nad Šonovem. Jeho stavba byla zahájena roku 1726 a dokončena pravděpodobně o čtyři roky později. Také zde je autorství připisováno Kiliánu Ignáci Dientzenhoferovi. Kostel je zajímavě orientován štítovou zdí s věžemi směrem k broumovskému klášteru, který odtud můžeme vidět. Základem půdorysu kostela je protáhlý osmiúhelník, k šesti kratším stranám tvořícím oba závěry se řadí další prostory: U vstupního průčelí dvojice hranolových věží se široce rozklenutým vstupním blokem mezi nimi a na konci dvě sakristie s kněžištěm uprostřed. Stavba má celkem šest vchodů, z toho tři vedou do před síně kostela a tři do lodi. Původně měl kostel celkem čtyři zvony, většina však byla zrekvírována za první světové války. V r. 1927 byly nově pořízeny tři zvony, které zhotovila broumovská zvonářská dílna Octava Wíntera. I ty však byly, až na jeden, během druhé světové války zabaveny a zvon, který zůstal, byl později převezen na věž klášterního kostela v Broumově. Interiér šonovského kostela byl značně poškozen a rozkraden, bohoslužby se zde už několik let nekonají

## Kostel sv. Michaela, Vernéřovice

Dominantu obce Vernéřovice tvoří farní kostel sv. Michaela, archanděla. Stojí na návrší uprostřed vsi v místech původního dřevěného kostela. Ten nechal v roce 1540 postavit opat Matthias a koncem 17. století byl z rozhodnutí opata Tomáše Sartoria rozšířen. Dnešní barokní kostel byl vybudován v letech 1719–20, respektive 1722, kdy se dokončovalo jeho vnitřní vybavení, snad podle plánů Kryštofa Dientzenhofera. Jeho autorství není přímo v pramenech doloženo, můžeme ho však vyzovat z jeho stavitelské činnosti pro opata Otmara Zinkeho. V případě vernéřovického kostela se jedná o jednoduchý oválnou stavbu, k níž je na východní straně připojena sakristie a na západní straně věž. Původně měl kostel celkem pět zvonů, většina však byla zrekvírována za první světové války. V roce 1924 byly nově pořízeny dva zvony, které zhotovila broumovská zvonářská dílna Octava Wíntera. I tyto zvony však byly bě-

hem druhé světové války zabaveny a do dnešních dnů zde zůstal pouze jeden zvon ze 17. století. Nad hlavním vchodem je umístěna mramorová deska s nápisem, jenž v překlada znamená: „Křížiti nebeský zástupů sv. Michaelovi věnovat Otmar, opat břevnovský 1719.“ Hlavní oltářní obraz je dílem Felixe Antonína Schefflera a znázorňuje zjevení sv. archanděla Michaela na hoře Gargano. Blízko kostela stojí barokní fara s vyobrazením znaku břevnovsko-broumovského opatství nad vchodem, v níž dnes sídlí obecní úřad.

## Kostel sv. Anny, Vižňov

Původní dřevěný kostel ve Vižňově je v nejstarších pramenech uváděn již v první polovině 14. století. Do třicetileté války byl farním, poté se stal filiálním s příslušností do Vernéřovic. Stavba současného kostela sv. Anny byla zahájena roku 1724 a zcela dokončena o čtyři roky později. Vedl ji zednický mistr z Broumova, architektonický návrh dodal nepochybně Kilián Ignác Dientzenhofer. Loď kostela má hloubkově oválný půdorys se středními úseky bočních stran lehce konkávně prohnutými. K lodi přiléhají na kratších stranách dvě obdobné součásti stavby s otupenými rohy. Na západní straně se jedná o malé kněžiště, k němuž je připojena nízká sakristie, na východní straně to je pak kruchtta se dvěma točitými schodišti, ke které je přistavěna hranolová věž. Stavitelem věže byl Johann Heinrich Opitz z Ruprechtic. Valbová střecha byla původně kryta šindelem. V roce 1903 došlo k jeho výměně za břidlicí a v 90. letech 20. století pak za plechové, rudě natřené šablony. Z původního vnitřního vybavení dnes nezůstalo v kostele téměř nic, neboť veškerý vzácný mobiliář byl uložen v deponitářích po krádeži barokního obrazu z kostela v roce 1990. Vižňovský kostel sv. Anny, který je nutno pokládat za velmi zajímavou stavbu vysokých kvalit, se bohužel v dnešní době nachází ve značně zchátralém stavu.

## Kostel sv. Prokopa, Bezděkov

I když Bezděkov nad Metují již geograficky nespadá do oblasti Broumova, přesto se zdejší kostel sv. Prokopa řadí do tzv. broumovské skupiny kostelů. Jeho výstavba totiž souvisela s působením benediktinů na sousedním Policku. Kostel byl postaven na okraji vesnice na vyvýšeném místě u křížovky cest vedoucích do Police nad Metují, Machova a Náchoda. Byl zbudován v letech 1724–27, nepochybně na místě kostela staršího. Protože Bezděkov patřil pod polické proboštvství, také podléhalo břevnovsko-broumovskému opatství, byl návrhem novostavby kostela sv. Prokopa pověřen Kilián Ignác Dientzenhofer, tehdejší dvorní architekt opata Otmara Zinkeho. Loď kostela má půdorys lehce protáhlého osmiúhelníku. Obdélný prostor kněžiště ukončuje půlkruhová apsida a pravouhlé výklenky kaplí po jižní a severní straně lodi spojují úzké chodbičky se sakristiemi po obou stranách presbytáře. Hlavní oltář v barokním dřevěném orámování nese obraz Setkání knížete Oldřicha se sv. Prokopem. V nástavci nad tímto obrazem je znázorněn sv. Vintřif – spolupatron kostela. Dva empírové postranní oltáře jsou ozdobeny obrazy sv. Václava a Panny Marie. Po obou stranách obdélné vstupní před síně jsou umístěna schodiště na kruchtou a do věží. Střecha kostela je pokryta eternitem, který nahradil dřívější šindele.

## Kaple Panny Marie, Broumovské stěny

Na hřebeni Broumovských stěn byla v letech 1732–33 postavena kaple Panny Marie podle projektu Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Již v roce 1670 nechal opat Tomáš Sartorius na jejím místě vztyčit dřevěný kříž z pozlacenou plechovou hvězdou, která byla původně umístěna na klášterní věži, zničené při požáru kláštera roku 1664. Také kaple samotná má zvenku tvar pěticípé hvězdy. Stavba z tesaného pískovce svou krásnou polohou dominuje širokému okolí. Je přístupná přes klenutý most vedoucí přes cestu ve skalní rozsedlině. Okolí kaple je upraveno na vyhlídkovou terasu, odkud se nabízí nádherný pohled na celou Broumovskou kotlinu. V roce 1786 byla kaple z nařízení císaře Josefa II. zrušena, prodána a určena k rozbourání. Nový majitel strhl střechu, odvezl oltáře a lavice a zbytek stavby chátral až do poloviny 19. století, kdy polozbořenou kapli koupil opat Jan Nepomuk Rotter. Ten ji nechal obnovit a roku 1855 byla kaple Panny Marie znovu slavnostně vysvěcena. Zároveň byla nedaleko vybudována hospoda v alpském stylu s klenutými sklepy vysekanými ve skále a díky tehdy rychle se rozvíjející turistice se hřeben Broumovských stěn brzy stal vyhledávaným cílem výletů. Každoročně se zde na svátek Panny Marie Sněžné (5. srpna) koná tradiční Hvězdecká pouť.





Občasy 20 výpravů Lovčického okruhu, Masbubův  
Bónon 2012









*Technika pracomitelju društva.  
2012*





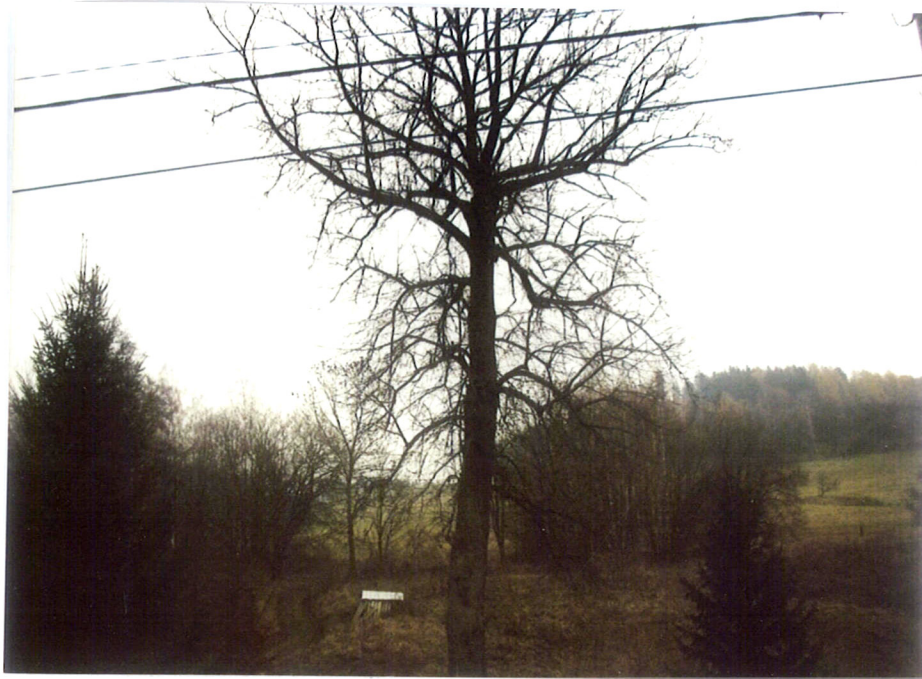




Omšarování památné lípy u domu 144  
panem Michalem Pichlem.  
2012



# Štřed obce





*Horní část obce*

